

דימוי האישה

**מאפרודיטה מקנידוס
עד המעיין של אנגר ורנואר**

abcgallery.com - Internet's biggest art collection

Jean Auguste Dominique Ingres
(1780-1867) The Spring 1820-1856
Oil on canvas H. 163; W. 80 cm
Paris, Musée d'Orsay

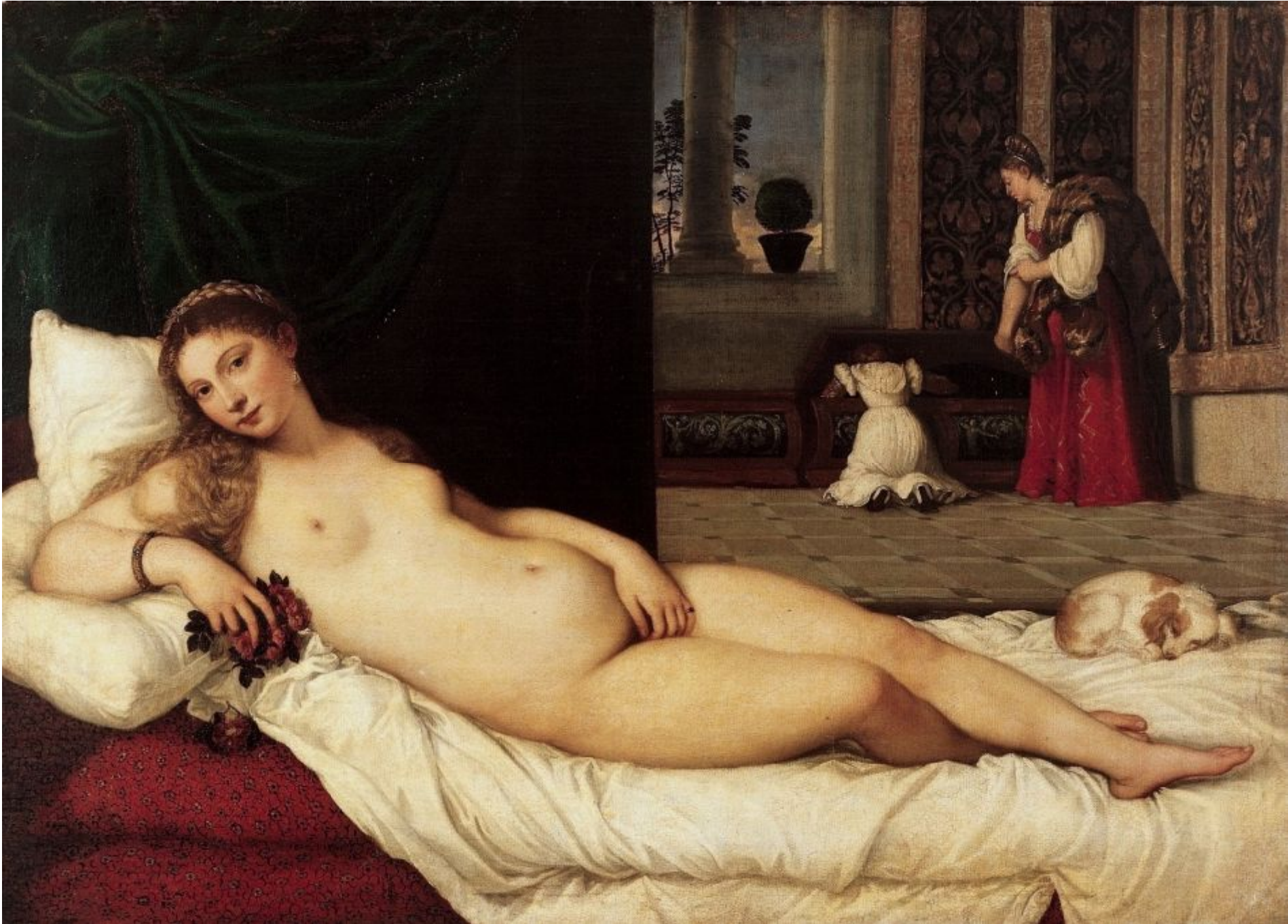
The Capitoline Venus is a type of statue of Venus, specifically one of several *Venus Pudica* (modest Venus) types. The type derives from the Cnidian Venus by Praxiteles.

The Aphrodite of Knidos was one of the most famous works of the ancient Greek sculptor Praxiteles of Athens (4th century BC). It and its copies are often referred to as the *Venus Pudica* ("modest Venus") type, on account of her covering her naked vulva with her right hand. Variants of the *Venus Pudica* (suggesting an action to cover the breasts) are the Venus de' Medici or the Capitoline Venus.

1. ונוס הישנה" או "ונוס מדרזדן" הוא ציור מאת צייר הרנסאנס האיטלקי ג'ורג'וונה. 1510
אורכו של הציור הוא 175 ס"מ ורוחבו הוא 108.5 ס"מ והוא מוצג כיום במוזיאון Gemäldegalerie Alte Meister שבדרזדן, גרמניה.

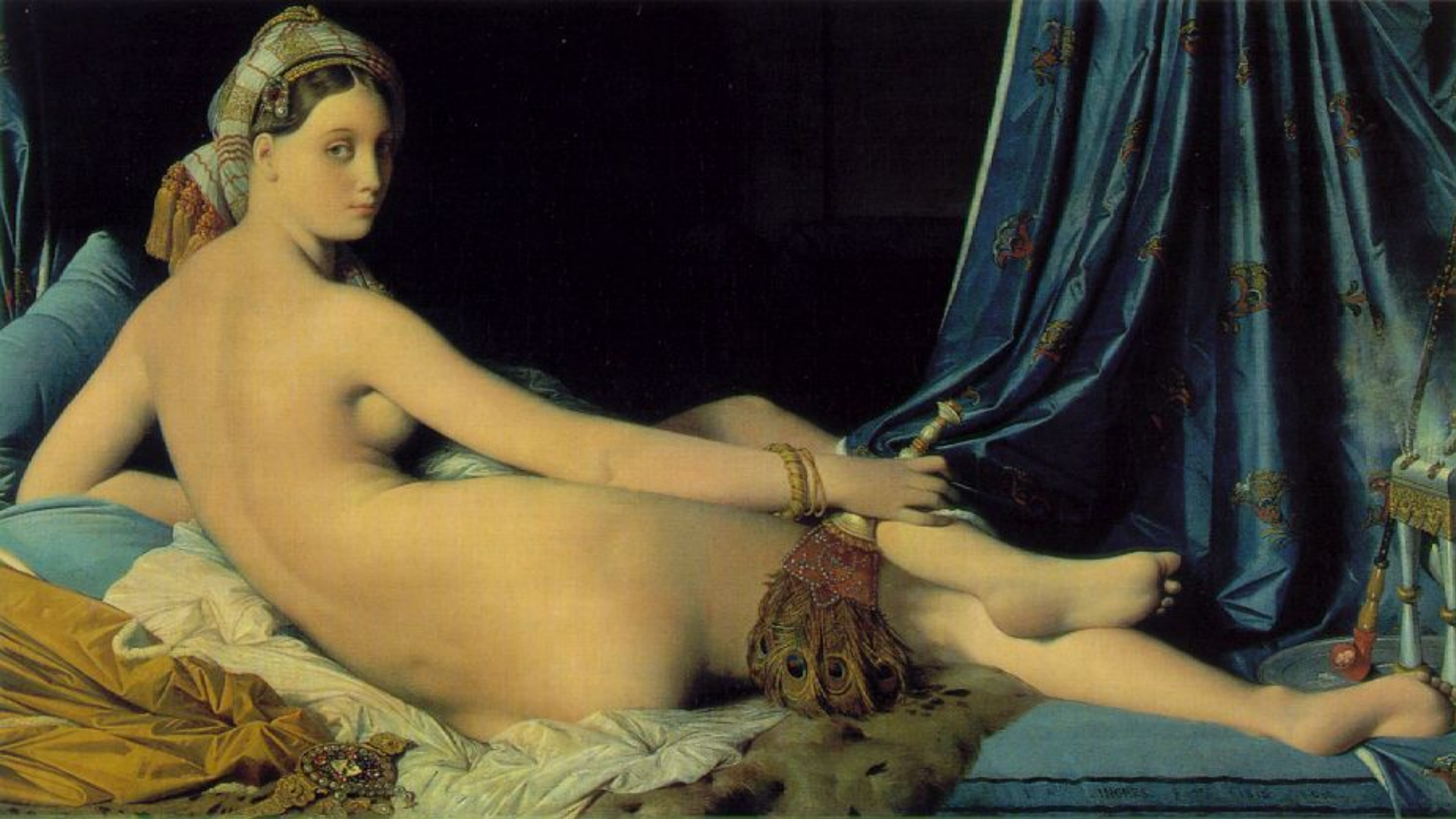
טיציאן ונוס מאורבינו 1538 שמן על בד 119X165 ס"מ גלריה אופיצי פירנצה

Rokeby Venus, c. 1647–51. 122cm x 177cm (48in x 49.7in). National Gallery, London
also known as : *The Toilet of Venus*, *Venus at her Mirror*, *Venus and Cupid*,

Francisco de Goya c. 1797–1800. *The Nude Maja*, 97cm x 190 cm ca. 1800 Museo del Prado, Madrid

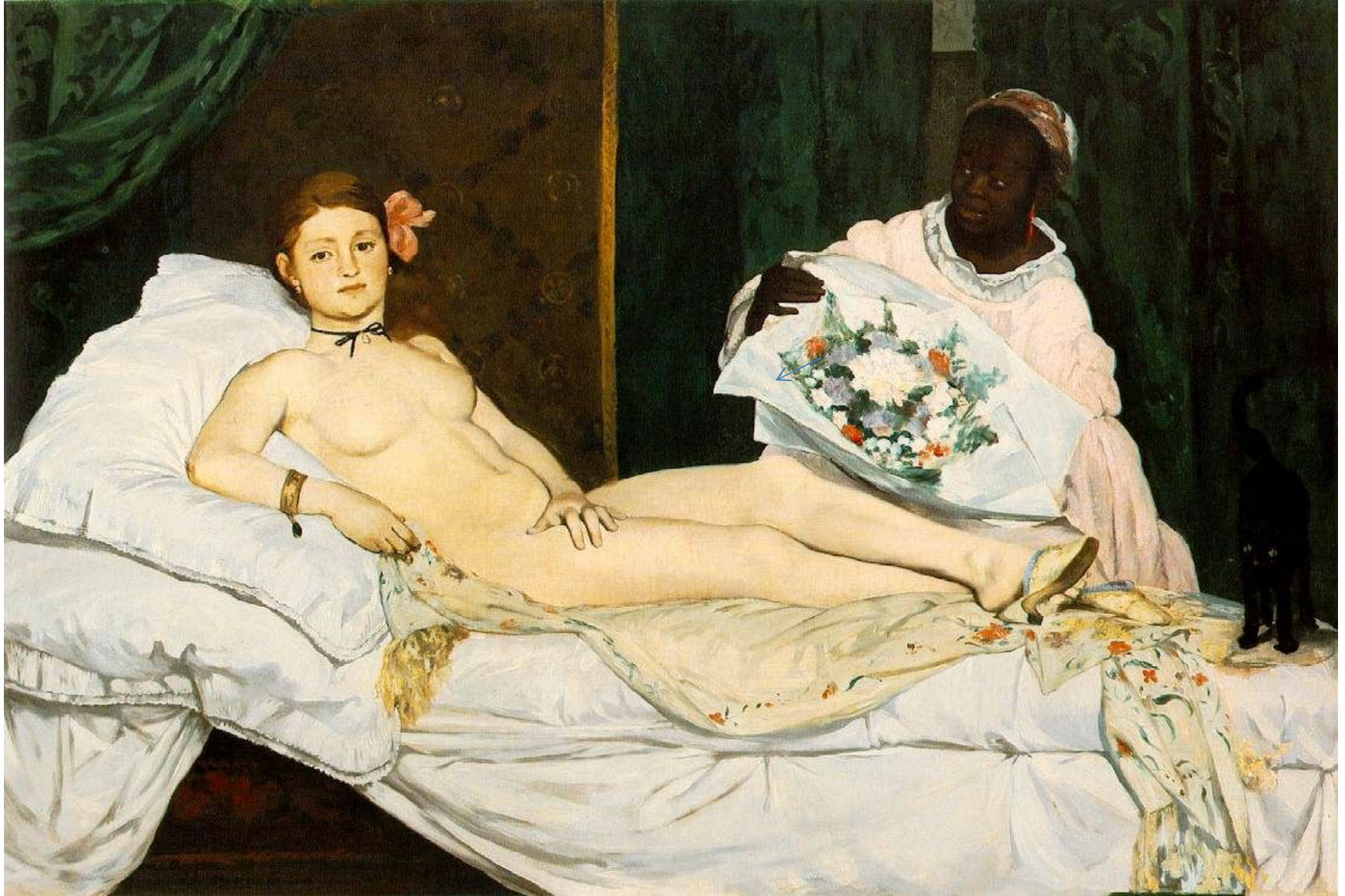
Ingres, Jean-Auguste-Dominique 1780-1867 La Grand Odalisque 1814 Oil on canvas 91 x 162 cm Louvre, Paris

האודליסק, ציורו הידוע והאהוב ביותר של אנגר. הדמות שוכבת עירומה אך מפנה אל הצופה את הגב ומבטה רך ואינו ישיר. הקומפוזיציה היא פרבולה הנוצרת מדמות האישה ומתקשרת לוילון הכחול בידה האוחזת במניפה. הרקע חסום ותאור גופה של הדמות מוחלק לגמרי. יש הבלטה של הטקסטורות ותחושה של כל חומר, התכשיטים, הפרווה הסדין ועוד. הצבעוניות בכחולים, חומים וצהובים בסקלה הקרירה שלהם. האור מפוזר על הדמות ומעט על צדו הנמוך של הווילון. יש בתיאור אלגנטיות וקריירות שלווה. אופייה הקלסיציסטי של הדמות נובע מהמומנט "הרגע שלפני", מהקומפוזיציה הסגורה ומהצבעוניות המוחלקת ומביסוסה של היצירה על הקו, הבונה את הקומפוזיציה ומדגיש כל פריט כגון הצמיד וכדומה. הנטורליזם מתבטא בצבע גופה של הדמות.

Delacroix Odalisque 1827-28 Oil on canvas, 37,8 x 46,4 cm Fitzwilliam Museum, Cambridge

האודליסק של דלקרואה שוכבת מותשת על המיטה – "הרגע שאחרי". הקומפוזיציה האלכסונית יוצרת תחושה של אי שקט. הצבעוניות באדומים צהובים משרה אווירה חמה. הצבע מוליך את התמונה במשיחות מכחול חזקות שאינן מוחלקות, יש פריצות וכניסות של צבע בצבע(היד עם כיסוי המיטה, וכדומה). הקו אינו חד ומפורק בצבעוניות מתחלפת היוצרת הצללה בנקודות המעבר שבין צבע לצבע, וגורמת לתחושת עומק. הנרגילה בקדמת התמונה והחלון האפלולי ברקע, יוצרים אווירת פנטזיה מזרחית.

Edouard Manet (1832-1883) Olympia 1865 Oil on canvas (130.5 x 190 cm)

אולימפיה של מאנה מתוארת בתנוחה קלאסית, הפרובוקטיביות של הדמות וההדים שעוררה בדעת הקהל, נובעים מן הריאליזם הבוטה, ממבטה הישיר לכיוון הצופה ומהאירוניה שבהצגתה כ"ונוס הביישנית" – ידה על ערוותה, אך חזותה – הסרט בשערה, הצמיד שעל ידה, נעלי העקב ובמיוחד השרוך שעל צווארה (סמל לזנות בתקופה) יוצרים אמירה אחרת. המשרתת והחתול מוסיפים לאווירה היומיומית. הקומפוזיציה יוצרת מעין אליפסה שבמרכזה כף ידה המכסה, של אולימפיה וקו האור מדגיש את המרכז. החתול וכיסוי המיטה המשתלשל בקדמת המיטה, יוצרים הטיה אלכסונית. הצבע נטורליסטי וקונטרסטי בין הדמות העירומה והמיטה הבהירים לבין הרקע האפל, כולל המשרתת. הטיפול בצבע קלאסי מוחלק.

Auguste Renoir (1841- 1919) *The Spring*. c. 1895-97. Oil on canvas. Barnes Foundation, Lincoln University, Merion, PA, USA

דמות המעיין האימפרסיוניסטית של רנואר מתכתבת עם הדימוי הקלאסי, הרנסנסי והניאוקלאסי. התנוחה של דמות נשית עירומה ישנה, משתרעת על מצע בטבע, הוא המשך ישיר לוונס הרנסנסי של ג'ורג'ונה. בערוב ימיו, האימפרסיוניזם של רנואר מיוחד בשילוב של אימפרסיוניזם רך והצבעוניות מהולה, אך החיתוך של הפסיקים הצבעוניים האופייני הופך למתון יותר והעננה הצבעונית עדינה יותר, בשילוב עם נאוקלסיציזם שיש בו חדירות אימפרסיוניסטיות מתונות של כתמי אור וצבעוניות מוחלקת פחות. בתיאור של רנואר יש שתי רמות של טיפול בצבע: הרקע מאופיין במשיכות מכחול ורסיסי צבע מעורבים - אימפרסיוניסטי. הטיפול בדמות מוחלק יותר ונוטה לקלאסיקה. לפניו מייחד רנואר טיפול קלסיציסטי מובהק. במוקד התמונה היד המונחת על הכד ויוצרת מעין משולש שקדקודו הברך, במשולש הצמחייה שנוצר בין היד לרגל, עלים מכסים את הערווה במקום הנחת היד. הסדין המתעגל בתחתית המסגרת, יוצר תנועה מעגלית יחד עם הברכיים והכד. הגוף זרוע כתמי אור ושמם והבעתו חיה בהבעה ניאוקלאסית המתאפיינת: בנעורים, בשלמות הגוף ויפיו. בהחלקת הצבע ובהירותו עם נגיעות אימפרסיוניסטיות של ריצודי האור.

טיציאן ונוס מאורבינו 1538 שמן על בד 165X119 ס"מ . גלריה אופיצי פירנצה

ג'ורג'ונה 1510 ונוס הישנה שמן על בד 175X108.5

ונוס הרנסנסית של ג'ורג'ונה ונוס מאורבינו של טיציאן. עבודות של מורה ותלמיד, מייצגות את השתנות האידיאל הרנסנסי. ונוס של ג'ורג'ונה נועזת, בהצגת דמות נשית עירומה, הצדקת הנושא הוא היותה אלה. היא ישנה בתוך נוף דרמטי ותנוחת גופה מחקה את העירום הקלאסי של ונוס הביישנית, שתנוחתה אנכית. טיציאן הולך צעד נוסף, ומתאר עירום נשי פרובוקטיבי בתוך בית מגורים על כל הפרטים הקטנים של בית. ונוס הפרטית שלו נועזת במבטה ובתנוחת הפיתוי שלה.

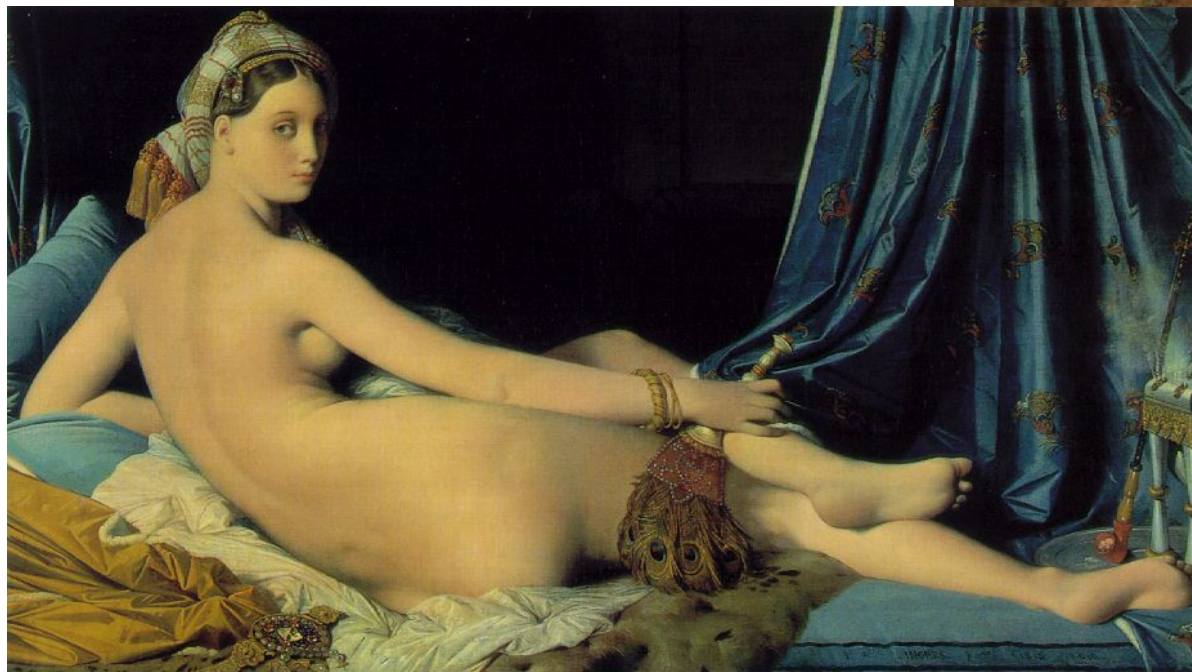

אפרודיטה מקנידוס. הפסל העתיק המפורסם ביותר של הפסל פרקסיטלס מהמאה ה-4 לפנה"ס. היא נקראת גם ונוס הביישנית מפני ששמה על ידה הימנית על ערוותה. יש גרסאות של פסלים רבים מהעת העתיקה בהשראתה, הידועים ביותר הם ונוס מדיצי' ונוס קפיטולינה.

Eugène Delacroix (1798-1863)
Odalisque Reclining on a Divan. c.1827-1828.
Oil on canvas. 38x46.7 cm
Fitzwilliam Museum, Cambridge, UK

Ingres, Jean-Auguste-Dominique (1780-1867)
La Grand Odalisque 1814 Oil on canvas 91 x 162 cm
Louvre, Paris

האודליסק של דלקרואה מאוחרת מזו של אנגר ב-15 שנה. למרות השם המשותף לשתי הדמויות שמשמעותו נערת הרמון, זו מציאות מזרחית במהותה, הדמות של אנגר קרירה ושתולה במערב ואילו הדמות של דלקרואה שתולה במזרח עם הנרגילה בחזית היצירה. המומנט של אנגר הוא המומנט הקלאסי שלפני ביצוע הפעולה ואילו המומנט של דלקרואה הוא לאחר ביצוע הפעולה. הקומפוזיציה של אנגר מאוזנת ואילו של דלקרואה אלכסונית. הפלטה של אנגר היא כחולים ופסטלים קרירים ואילו של דלקרואה אדומים וחמים. הטיפול בצבע א: מוחלק עד הסוף ללא סימני מכחול גבולות ברורים לכל מרכיב בתמונה צבע מקומי. ד: משיכות מכחול ניכרות, גבולות לא ברורים, צבע חסר אחידות. התחושה בציורו של דלקרואה חושנית וחמה ואצל אנגר קרירה ומאופקת.

ג'ורג'וונה 1510 ונוס הישנה שמן על בד 175X108.5

רנואר 1895-7 המעיין. שמן על בד

Renoir (1841- 1919) *The Spring*. c. 1895-97. Oil on canvas. Barnes Foundation, Lincoln University, Merion, PA, USA

דמות המעיין הניאוקלאסית של אנגר, נשענת על הדימוי הקלאסי של פרקסיטלס – אפרודיטה מקנידוס. השינויים מהדמות הקלאסית מתבטאים במעבר למדיום הציור, החלפת התנוחה של ונוס פודיקה המכסה על ערוותה, בעירום חזיתי שתנועת הקונטרה-פוסטו שלה חזקה יותר, והכד עובר ממקומו לצד הדמות, לנישא על כתפה ושופע מים. המעיין של אנגר היא צעירה אידיאלית, גופה חלק ומתוח, כפות רגליה משתקפות במים שנקוו לרגליה, ונוצרת תחושת עומק. העירום אלגנטי ונקי. המעיין של רנואר אופקית, שוכבת ישנה, ארצית ועסיסית, למרות שנתה היא משדרת מיניות. גופה זרוע כתמי אור וקווי מתארה משתנים בעוביים וצבעם. נוצרת עמימות אימפרסיוניסטית במתאר הדמות. יש פער בין הדמות לבין הנוף שברקע שהכתמיות שלו חזקה יותר.

